

۱۳۲۰

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

عدد ۳۸ - ۲۲۰ ۱۹ ذی الحجه ۱۳۳۰ پنجشنبه ۱۵ نشرین ثانی ۱۳۲۸ جلد ۲ - ۹

دعا

حرب مناسبتيله

ربم ، جينمزده وار اظلال معصيت ،
عاصي عبادك دلي محتاج مغفرت ...

پارلات ضياى مرحمتكله قلوغى ..
ربم ، غريب عبادك عفوايت ذنوبى ..

محراب عزتكد ايدر سجده قولارك ؛
بيكس قالان يتيملك ، آواره دولارك

دور ايمه بر نيازى ، ياربى ، عفوكه ...
معبدلرك جلالتي ، غفرانى حقنه

بخش ايت هلال و قوت اسلامه اعتلا ،
ربم ، جنود خصمى خراب ايت بوساحده ...

دينك بوحق حشمتى بوكلسين ، اولسين ،
قاتلارك جينى چامورلرده تيتريسين ...

ربم ، صفوف دشمنى ايت قهر و برسيجود ...
ربم ، صليبه ويرمه صاقين فرصت صمود ...

اسماعيل زهدى

خُطْبَةُ وَاعِظٍ

٢٥

الحمد لله الذى سهل عظام الامور لاهل الغرائم . الحمد لله الذى
انجد الدين بأهل النجدة اهل المكارم . الحمد لله الذى نبه العقول ليقوم
العقلاء باللازم . الحمد لله الذى له الخلق والامر بيده تمام النظام .
اشهد ان لا اله الا الله الملك الديان الذى على دينه يغار . واشهد ان سيدنا
محمد حفظ الدين ووصي بحفظه ابناء الاسلام الاطهار . اللهم صل وسلم
على هذا النبي مادامت السموات ومادام للذين اعوان وانصار . وعلى آله
اصحاب الكمال واصحابه اهل الكلام . = امام بعد فيا عباد الله = ارى
القلوب فى عماء والاعمال فى شقاء فتى يفيض هؤلاء العباد . ارى رجال
الفسوق فى السوق على غير حياء ومن هنا شاع الضلال وذاع الفساد .
ارى حانات الخمر وبيوت الفجور بين المساجد والدور كثر وبهذا
تلفت الامة وضعفت البلاد . ارى الاسلام فى نزول وسواه فى طلوع
فأين اهل الغيرة اين العاملون بالاحكام . قلب النظر فى الامم امة
ثم عد لامة الاسلام وانظر ترا العجب العجيب . انظر لاي امة شئت

تجدها فى فضة وذهب ونحن فى انفضاض وذهاب . انظر لاي ملة اردت
تجدها بالعمل تزدان فى العمران ونحن بالكسل تزداد فى الخراب . تأمل
تجد كل قوم فى الثنم ونحن فى انشقاق وانقسام . سر فى البلاد تجدها
الدولة تخترع فى الآلات ونحن نخترع فى القيل والقال والكذب والزور .
طف على العباد تجد تلك المملكة تفنخ بالقوة البلاد ونحن نفتخ بالجهل
زجاجات الخمر . سح فى الاقطار تجد اساطيل الدول فى البحار تدور ونحن
فى الحانات صفوف الكؤوس تدور . قم الى معامل الغرب تجد القوم بالصنائع
تهم ونحن فى معامل اللهو بالنقص فى اهتمام . كنا نغار على صوت المرأة فصرنا
لانغار عليها وهى فى الطريق تتلوى وتتلون . كنا نعمل بقوله تعالى
خذوا زينتكم عند كل مسجد فصرنا للذهاب للفساد تزيى وتزين .
كنا ندعوا الى الفلاح فصرنا فى معاقرة الراح ومعاقرة الملاح نتفاننا ونتفنن .
كنا نحج بيت الله فى العمر مرة فصرنا نحج الى بلاد الافرنج فى كل عام .
دينك ايها المسلم مديده لترفعه من مكان سقطته فقم وخذ بيده . دينك
سالت بالمعاص جراحه فككن مرهما لجراحه وكن سندا لسنده . دينك
قل سلام على الدنيا ان بقيت وهو باق على انحطاطه ومكده . قم حاسب
نفسك على ماضى وابق الله يحير ما انكسر = قام رجل الى على
رضى الله عنه وقال اخبرنا عن الفتنة وهل سالت عنها رسول الله صلى الله
عليه وآله فقال رضى الله عنه لما انزل الله سبحانه قوله = الم احسب
الناس ان يتركوا ان يقولوا امنا وهم لا يفتنون = علمت ان الفتنة
لاتنزل بنا ورسول الله صلى الله عليه وآله بين اظهرنا فقلت يا رسول الله
ما هذه الفتنة التى اخبرك الله بها فقال يا على ان امتى سيفتنون من بعدى
فقلت يا رسول الله اوليس قلت لى يوم احد حيث استشهد من المسلمين
من استشهد وحيزت عين الشهادة من ورائك فقال لى ان ذلك لكذلك
فكيف صبرك اذا فقلت يا رسول الله ليس هذا من مواطن الصبر ولكن
من مواطن البشرى والشكر وقال يا على ان القوم سيفتنون بعدى
بأموالهم ويمنون بدينهم على زهم ويمنون رحمته ويأمنون سطوته
ويستحلون حرامه بالشبهات الكاذبه والاهواء الساهيه فيستحلون الحرام
بالبيد والسحت بالهدية والربا بالبيع فقلت يا رسول الله بأى المنازل
انزلهم عند ذلك بمنزلة ردة ام بمنزلة فتنة فقال بمنزلة فتنة = هذا وان
فى هذا الحديث لعبرة لمن يعتبر فاعتبروا يا اولى الابصار .

على شيخ العرب

سياسة

عالم اسلام ودولت عثمانيه به قارشو

انكتره نك سياستى

چوق دفعه لر در سعادت غزته لر ينك بعضارنده شوققره به تصادف
ايدىورم : « انكتره نك مقصدى دولت عثمانيه نك تماميت ملكيه سى
ومحفوظيت حاكمه سيدر » !!

بن بو یالیزی ، فقط يك بيوك برغرور و بصیرتسنزلكه یازلمش اولان بومثللو فقره لره راست كلكجه حیرتدن ، فرط تعجبیدن كندیمی آله میورم . زیرا بولتیقه عالمجه علممزه چور بیلان نه قدر سیاسی انتریقهلر وارسه كافه سی یا انكلكره نك كیزی دسانسندن ، یا خود اونك علی الاقل رضا و موافقتیه حصوله كمش بولندیغندن يك زیاده امینم . بن انكلكره ایله دولت علیه نك مخادنتی ، حتی اتفاق و یا اشتلافلینی - اسلامیت نقطه نظرندن - ترویج ایدنلردنم . فقط زیاده بیسان ایده جكم بعض سیاسی نقطه لره نظر آ انكلكره نك بزه قارشو هله بوكونلرده المش اولدینی وضعیت خفیة دیپلوماتیقه طولانیسیله ، بتون عالم اسلامی اجفال ، بلكه ده مضطرب و مكدر قیلدیغنی ارأه ایده جكي جهته ، كچه اولكي اجتهادی - خلافت قارشو اتخاذ ایلدیكي سیاست خفیة سنك تعبدی شرطیه - دكشدره مزسه مده ، یا لكز انكلكره نك ملكمرك بعض طرفلرنده چور تدیكي و چور تمكده بولدیغنی « سیاست دینی » انتریقهنی بعض غزته جیلر مزه توضیح ایدوب بوندن صكره انكلكره نی او موقع بالا پروازانه ، ملك عثمانیك حامیسی موقعه اصعاد ایده جكلری زمان براز روت واعتدال ایله یازملرینی توصیه ایده جكم .

معلومدر كه انكلكره یوز ملیونه قریب مسلمانان اعلان حاكیت ایتكده در . هره قدر بوده شتی یكونی تشكيل ایدن مسلمانلرك اداره داخلیه سی لوندرونك تحت نفوذینه داخل اولمده ایسه ده ، معناً تحت حاكیته الهامشدر . بونلر ، معنویاتلریله در سعادتده کی مقام معالی خلافتیاهی به توجه و اعلان ارتباط ایتكده درلر .

انكلكره ، مسلمانلرك اشبو حالت روحیه لرینه واقف اولدجه ، دهشتلی برعصیتیه اوغرایور . انفالندن ، كندی آره صره طوته میهرق بسببلی سلطنت عثمانیه باشنه بر طاقم مشاكلك مدهشه سیاسیة ایقاع ایدوب كوندن كونه مقام خلافتی صارصیور ، كه بركون كلسونده « معاذالله » بو بیوك دشمنی ، رقیب منفورینی اورته دن قالدیرسون ! و تحت حاكیتده بولنان مارالد كر ۱۰۰ ملیون مسلمانك كرك ماده ، كرك معناً لوندرونه دن غیری بر جهته علاقه و ارتباطلری قالماسنی تحت تأمین السون . چونكه ایمپراطورلق - هند ایمپراطورلقی - بشقه بر صورتله امنیت تامه آلتنه آلمز !

انكلكره و قتیله بو انتریق لری خفی بر صورتده اجرا ایتكده ایكن بوصوك زمانلرده يك آخیق و علانی اولان بو بولتیقه سنی مصر و سوریه محیطلرنده تجلی ایتدیریور .

انكلكره آلمانلادن قورقدینی ایچون مستملكانی يك قوی و متین رابطه لره ، بوصوك زمانلرده رأساً لوندریه باغلاتدیرلمسنه يك بویوك فعالیتلر كوستیریور . فكردن دخی چیقارماملیدركه انكلكره ، رقیب سیاسی اولان آلمانلادن نه قدر قورقورسه ، « وحدت اسلامیة » فكرندن دهسا زیاده قورقیور . زیرا انكلكره حكومتی عالم اسلاجه بوكونلرده وحدته طوفری كورمكده اولدینی فعالیت فوق العاده دن

طولانی يك زیاده اندیشنا كدر . ایشته انكلكره شمديلك اسلامارك ثمره مساعیسنی ، وحدته طوغرو آتدقلى خطوه لر قارشوسنده برعدو بی امان كبی طوره رق ، مسلمانلری وحدته سوق وتشویق ایتكده بولنان عامللر نه ایسه اونلری اورته دن قالدیروب محو و پریشان ایدیور . و مسلمانلری مقام خلافتیه ربط ایدن بواعت روحیه نی ازیور .

بوسبیلهدركه مصرده چیقان نه قدر مسلمان غزته لری وارسه - كه اسلاملری دائماً وحدته و مقام خلافتیه ارتباطلری تشویق ایدن حزب الوطنی غزته لریدر - هپسینی بر طاقم واهی اسبابدن طولانی تعطیل ایتدیرمشدر .

بو سبیلهدركه دائماً مصردن سوریه به خصوصی آدملرینی كوندروب توركارك چورووك اداره سندن (!) انكلكلرك اداره عادله و مستقیمانه سندن بحثله سوریه اهالیسی بینده پرووغاندارلر چور تیور .

بوسبیلهدركه ایتالیایی طرابلس غربك استیلا سینه ، بالقان حكومتلری ، ماكدونیایی توركارك الندن آلمسینه تشویق ایدیور ، یا خود ایتدیریور .

بوسبیلهدركه جزیره العربیه ، یعنی عمان ، كویت و عراق جهتلرنده بعض قبیله ریسلرینه سلاحلر توزیع ایدوب دولت علیه علیه اعلان عصیان ایتدیریور . دهها نلر سوبیله ییم ؟ !!

حتی برایکی كون اولیسی بیروته برانكلكلر قروازوری كلیر . بعض تماشاكر اهالی قروازوره كیدرلر . انكلكلر ضابطانندن بعضیسی برایکی مسلمان زائرلرینه شوسوالی صورارلر :

— عجبا بوراده کی خرسیتانلرك حالی نصلدر ؟

اونلر جواباً : اییدر ، دیرلر . ضابط تكرار صورار : — « اونلر فرانسه نی بزدن دهها زیاده سورلر (!) فقط مسلمانلر ناصل بزی سوزلرمی ؟ » دیر

عجبا انكلكره نك كرك مقام خلافتیه و كرك مسلمانلرینه قارشو اتخاذ ایلدیكي بو غریب سیاسته مقابله ، بزم در سعادتده کی بعض مسلمان غزته جیلر مركز انكلكره یه « انكلكره دولت عثمانیه نك حامیسی » سوسنی ویرمكه حقلری وارمیدر ؟

انكلكره - بزم بو غزته جیلر مركز ادعایرینه كوره - دولت عثمانیه نك تمامیت ملكیه سنی محافظه ایتكی درعهده ایتمش ایسه ، عجبا مصری نه ایچون شمدی به قدر تخلیه ایتیورده درلت علیه نك تمامیت ملكیه سینه رعایت ایتك ایسته میور ؟ مصر ایالتی یواش یواش دولت علیه نك زیر حاكیتدن تخلیص ایله مملكتیه الحاق ایتمش عجبا اوتتمامیت ملكیه نك مقتضیاتندمیدر ؟

دهها غیری واردركه انكلكره حكومتی مصرده نفوذ و مراقبه فعلیه سی آلتیه یكی بر خلافتك تأسیسی ایچون بتون قوت و دیسیه لرینی استعمال ایلدیكی ایشیدیریور !!

طرابلس غرب و بالقان محاربه لرنده کی مصرك بیطرفلنی اساسی قوران انكلكره اشبو آمال سیاسی سنی كمال وضوحه میدانه چیقاریور .

بو لزومی ایلك اولاهند علماسی حس ایتدی ، بوندن اون سنه مقدم «ندوة العلماء» ناميله بر جمعیت تشکیل ایتدیلر، و او طرفلرده کی اهل اسلامك تیقظ و انتباهلرینه بك چوق خدمت ایتدیلر و ایدیورلر. بوجمعیته اردو و عرب لسانیه طبع ایدیلر مجموع و کتابلری بك چوقدر. بوندن ماعد «له كه هنو» ده منتظم مدرسه لری وار، كه بورادن چیقان طلبه ، واعظ اولق اوزره هندستانك هر طرفه ، حتی آفریقایه بیله کوندریلور .

کچن سنه مصر قاهرده بوکا ممائل و «جمعة الدعوة والارشاد» نامی آلتنده بر جمعیت تأسس ایتدی . بوجمعیته برده «دارالدعوة والارشاد» ناميله آلتی صنف اوزرینه مرتب بر مدرسه آجدی كه بورادن چیقان طلبه نك بر قسمی ، محتاج ارشاد اولان اهل اسلامك ارشادیه توغل ایده جکی کبی دیگر قسمی ده محتاج دعوت اولان اقوامك یاننه کیدوب دین اسلامك فضائلی بیلدیره رك نشر اسلام ایله اوغراشه جقدر .

بوسنه - هر سك علماسی ، محیط و مکان اعتباریه چوقدنبری برلشمه كه ، یكوجود اوله رق چالیشمغه دیناً مجبور ایدی . زیرا مدرسه لریمز ، مکتبلریمز ، بونلرده کی تدریسات ، زیاده سیله محتاج اصلاح اولدینی کبی ده ا مهم بر مسئله واردر كه اوده رسمی مکتب عمومیه ده کی تدریسات دینیة اسلامیه نك بك ناقص اولمسیدر . بو تدریسات دینیة ، اساسلی بر تنسیقاته محتاجدر . بونك ایچون کتب و رسائل احضار ایلك ، مدارس و مکتبیزك نقصانی اکمال ایله مك لزومی ملت اسلامیه مزه آ کلامق ایجاب ایدر . بو ، قولای برشی دکلدر . بونی برایکی کشی ایفا ایده مز . بویه مهم بر مقصدك ترویجی ، حسیات نجیة اسلامیه نك بین المسلمین نشر و تعمیمی ایچون بتون ائمه ، معلمین ، مدرسین ، حکام شرعشریف ، خلاصه عموم علمانك چالیشمسی لازمدر كه بر فائده تصور اولنه بیله .

ایشته برلشمه نك وجوبنی درك ایدن بوسنه - هر سك علماسندن بر قاج ذات ، سنه جاریه محرم الحرامنك اون دردنده - شهر سرایده - طوپلانندی . «بوسنه و هر سك جمعیت علمیه سی» ناميله بر جمعیت تأسیسنه قرار ویردی . بونك ایچون لامکلاان نظامنامه نك ترتیبی «انجمن موقته» حواله ایلدی . انجمن موقت دخی نظامنامه یی یابوب لازمکلاان محله تصدیق ایتدیردی و سال حال عربی شوالنك اون آلتجی جمعه ایرتسی کونی ایچون دعوت اولنان علماء طوپلانندی ، ایجاب ایدن «هیئت اداره» یی انتخاب ایلدی و جمعیت ، رسماً تشکیل ایتدی . همان جناب واجب الوجود بوجمعیته و عموم اهل اسلامی موفق بالخیر ایلسون .

چهره مشغوم اضمه حلال

یاریلوب صانکه زمین ، اوغرایبورمش یریر
بیك سفیل اردوکه افرادی : بتون عائله لر ،
هپی آچ ، برباره لر یوق ، قادین ارکك چپلاق ،

خاتمه مقال اوله رق شونی ده علاوه ایده یکه ، آرتق بز اسلاملر و هیاتدن حقایقه انتقل ایتکله کمزك زمانی حلول ایتشدن ظنده ییم . ضررمزه کیجه کوندوز چالیشمغه اولان دوشمنلر مژك قوجاقلرینه بودرجه متعامیانه ، بو قدرده متها لکانه آتلیه لم . بصیرتکار طاورانه لم . غزته جیلر مژك بو قدر لاقیدانه حرکت ایتلری انکیزلری بك ممنون قیلورلر ! فقط منافع اسلامیه بزم جهلمز سایه سنده تارمار اولور . الله بزم عقلیلریمزه بصیرت ویرسون .

بیروتده الرأی العام غزته سی صاحبی

یوم عرفه

طه المدور

مطبوعات

بوسنه ده مصباح جریده اسلامیه سی

بوسنه - هر سك جمعیت علمیه سنك ناشر افکاری اولق اوزره بوسنه ده «مصباح» نامنده عربی حروفیه تورکجه و بوشناقچه اون بش کونده بر رساله نشر اولونمیه باشلامشدر . جمعیت مذکور نك اسباب و صورت تشکلی حقنده آتیده کی فقرات مصباحك ملاحظاتی در ، که پراکنده و شیراز سز علمای اسلامیه نك انظار انتباهی جلب ایدر امیدیه نقلی موافق کورولمشدر :

بوسنه و هر سك جمعیت علمیه سی

منفرداً یا پیلامایان بر چوق شیلرک مجتہعاً یا بیلمسی قابلدر . مثلاً برکشینك قالدیره میه جفی بر جسمی ، بر قاج کشی بر آرمیه کلوب متحداً صرف قوی ایدر لر سه اوجسمی ایسته دکاری کبی اوینادیرلر . بر فکرک تعمیمی ، بر غایه نك تعقیبی ده بویه در . افراد ، فکر و مقصدلری تو حید ایدرک متحداً و مقصدك حصولی ایچون سعی و غیرت ایدر لر سه موافق اوله جقلری محققدر . بناء علیه اجتماعك ، اتحادك لزومی عقلاً ثابتدر . دین مبین اسلام زیاده سیله عقل سلیمه مطابق اولمغه کرک دینی ، کرک سه دنیوی خصوصاتك کافه سنده اتحاد و اجتماعك لزومی بیان بیورمش و کونا کونا شرکتلر اصولی وضع ایلمشدر . جمله اهل ایمانك قاردهش اولدیفنی ، بر مقصد اوغورنده سعی و غیرت ایللری لزومی در میان ایتشدن فقط بونکته نك فهم و ادراکی خصوصنده عقول ، مختافدر . طبع بشر ، محتاج ارشاد ، محتاج ایقاظ بر فطرتده یارادلمش اولمغه مرشده ، رهبره احتیاج واردر . بواحتیاجی ، ارسال رسل حکمتی ، علمانك ورثه انبیا اولمسنك کیفیتنی تدقیق ایدنلر ، تمامیه آ کلار .

دیمک که اهل اسلامه رهبر اوله جق ، آنلری دینی و دنیوی خصوصاتده ایقاظ و ارشاد ایده جک ، علمادر . علمانك بو خصوصده کی وظیفه سی ایسه غایت آغیر ، فوق العاده مشکل اولمغه بوزمانده منفرداً ایفاسی ، عادتاً مستحیل اولمشدر . بنابرین علمانك برلشمه سی ، یكوجود و یکزبان اوله رق بو آغیر وظیفه نك ایفاسنه شتابان اولمسی لزومی واردر .